

Caritas en diaconie in het hart van onze Kerk

Brief van de Nederlandse bisschoppen ter bemoediging van allen die vanuit parochies bezig zijn met caritas en diaconie

Broeders en zusters,

Caritas en diaconie maken het verschil in het leven van mensen. Waar het leven wordt bedreigd, waar mensen zorg nodig hebben, geven caritas en diaconie kracht. Caritas is het Latijnse woord voor 'liefde', naastenliefde. Het Griekse woord diaconie betekent 'dienstbaarheid'. Diaconie vloeit voort uit caritas.

De samenleving staat onder druk. Door de ecologische en de sociale crisis raken mensen van elkaar verwijderd. Het Armoederapport van de Kerken in 2023 laat zien dat een miljoen Nederlanders in armoede leeft. De groeiende armoede, maar ook de komst van vluchtelingen en migranten roepen ons op om in actie te komen. Christus geeft ons het voorbeeld door oog te hebben voor mensen, juist voor hen die aan de rand van de samenleving staan. Christus zegt: "Al wat gij gedaan hebt voor een dezer geringsten van mijn broeders hebt gij voor Mij gedaan" (Mattheus 25:40). Hij laat ons zien hoe we het goede nieuws kunnen verspreiden, ook nu in onze tijd, door de straat op te gaan naar de plaatsen waar de mensen die onze zorg nodig hebben wonen, waar we onze broeders en zusters kunnen ontmoeten, hun verhalen kunnen horen en het gezicht van Christus kunnen zien.

Paus Franciscus herinnert er ons in zijn encycliek *Fratelli tutti* (2020) aan dat we broeders en zusters zijn, kinderen van één Vader. We zijn daarom allemaal gelijk in waardigheid. Anderen mogen rekenen op ons. Mensen met hun noden en zorgen zijn niet alleen doelgroep van onze zorg. Ze zijn gelijkwaardige partners. Eigenlijk gaan we met 'lege handen' naar anderen die onze hulp nodig hebben. Zij veranderen ons. Zij verdiepen ons geloof. Paus Benedictus XVI vroeg ons om ontmoetingen met armen en mensen in nood te zien als een ontmoeting met Christus die "het leven een nieuwe horizon en een beslissende richting geeft" (*Deus Caritas Est*, 1).

De opdracht tot christelijke naastenliefde is meer dan de oproep tot solidariteit en gerechtigheid. Paus Benedictus XVI laat in zijn encycliek *Deus Caritas Est* (2005) zien dat solidariteit en gerechtigheid vanuit de liefde van Christus geworteld zijn in de liefde voor de naaste. Hij wijst naar het verhaal van de barmhartige Samaritaan (Lucas 10, 25-37), de uitgestoten vreemdeling, die ongevraagd iemand, die hem minacht, helpt. Niet de waan van de dag of een politieke ideologie

bepalen de daadwerkelijke inzet voor armen en uitgestotenen, maar het geloof in de liefde van God voor mensen. Het zichtbaar maken van die liefde is het hart van caritas en diaconie. Iedereen kan liefde geven. Iedereen mag liefde ontvangen.

Christus roept ons op om de samenleving te dienen vanuit caritas en diaconie. Daar zijn we allemaal door de doop toe geroepen. Paus Franciscus wijst daar telkens op. Hij vraagt ons om caritas en diaconie te bewaren in het hart van de Kerk, zodat de Kerk zelf een sterk instrument van barmhartigheid in de samenleving kan blijven. In die geest werken mensen vanuit parochies samen met bondgenoten waaronder SchuldHulpMaatje en de Voedselbanken, maar ook met de overheid die we vragen iedereen de mogelijkheden en kansen te geven om mee te kunnen doen.

Velen zetten zich vanuit parochies dagelijks in voor caritas en diaconie, georganiseerd in Parochiële Caritas Instellingen en in werkgroepen of ongeorganiseerd, vaak onzichtbaar. Ze ondersteunen zieken, ouderen en hen die met verlies te maken hebben. Kwetsbare mensen ontvangen hulp op materieel vlak. Ook ondersteunen parochies projecten in andere landen. Het Armoederapport 2023 toont aan dat de caritatieve en diaconale kracht vanuit de Kerk groot is.

Paus Franciscus pleit voor een 'diaconaal geweten', door vorming en gebed. Kunnen we caritas en diaconie versterken en waar afwezig terugbrengen in het hart van onze parochiegemeenschappen? Kunnen we de samenleving het gezicht van Christus laten zien door onze broeders en zusters die onze zorg vragen te ontmoeten van hart tot hart en tijd voor elkaar te nemen? Kunnen we Christus ontmoeten in de eenzame, in de rouwende, in de vluchteling en de migrant, in de dakloze en de verstotene?

Dan kunnen we met nieuwe ogen kijken en met nieuwe oren luisteren naar de verhalen van onze broeders en zusters die wij willen dienen. Hun verhalen veranderen ons hart, verdiepen ons geloof, vernieuwen onze parochiegemeenschap en verbeteren de samenleving zodat de contouren van het Koninkrijk van God zichtbaar worden.

Wij wensen u veel zegen toe bij uw inzet voor caritas en diaconie. Moge de Heilige Geest ons blijven inspireren opdat caritas en diaconie in het hart van onze Kerk blijven.

De Rooms-Katholieke bisschoppen van Nederland
Utrecht, Pinksteren 2023